

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска
Національного університету «Одеська морська академія»

ВРАХОВАНИЙ ЕКЗ. № 114

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Педагогічною радою

ВСП «Морехідний фаховий коледж

ім. О.І. Маринеска НУ ОМА

Протокол № 4

26 листопада 2024 р.

Кирило ЖОВТЯК

Кирило ЖОВТЯК

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ),
ДИСКРИМІНАЦІЇ, СЕКСУАЛЬНИМ ДОМАГАННЯМ ТА ІНШИМ
ПРОЯВАМ НЕЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
“МОРЕХІДНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМ. О.І. МАРИНЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ “ОДЕСЬКА МОРСЬКА
АКАДЕМІЯ”
(зі змінами)

Одеса 2024

Розроблено:

Заступником начальника Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія» з навчально-виховної роботи

Максимом ПЛЕТЕНЦЕМ

Розглянуто та схвалено на засіданні методичної ради Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія»

Протокол № 4

Від «26» М 2024 р.

Голова **Андрій ЧЕБАН**

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у Відокремленому структурному підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім.О.І.Маринеска Національного університету «Одеська морська академія»(далі – Положення) розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями, іншими проявами негативної поведінки.

1.2. Дане Положення розроблено відповідно до Конституції України, Кодексу законів про працю України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», нормативно-розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Морехідний фаховий коледж ім.О.І.Маринеска Національного університету «Одеська морська академія»

1.3. Основною метою Положення є забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод усіх учасників освітнього процесу, підтримання в Відокремленому структурному підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім.О.І.Маринеска Національного університету «Одеська морська академія»(далі – Коледж) середовища, вільного від булінгу (цькування), дискримінації, сексуальних домагань, принижень честі та гідності особи, та іншим проявам неетичної поведінки, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я учасників освітнього процесу.

1.4. Дія Положення поширюється на усіх осіб, які перебувають з Коледжем в трудових чи інших договірних відносинах (здобувачі освіти; педагогічні працівники; особи, які працюють за договором цивільно-правового характеру; наймані працівники та інші) та які можуть безпосередньо взаємодіяти з уразливими особами при виконанні своїх посадових обов'язків.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1.Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

2.1.1.Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

2.1.1.1 систематичність (повторюваність) діяння;

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

2.1.1.2 наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

2.1.1.3 дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2.2.Кривдник - особа, яка вчинила насильство у будь-якій формі.

2.3.Особа, яка постраждала від насильства (далі - Постраждала особа), -особа, яка зазнала насильства у будь-якій формі.

2.4.Економічне насильство - форма насильства, що включає умисне позбавлення їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні необхідних послуг, примушування до безоплатної праці, інші правопорушення економічного характеру.

2.5.Психологічне насильство - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

2.6.Сексуальні домагання - дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах освітнього, трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

2.7.Фізичне насильство - форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

2.8.Кібербулінг (інтернет-мобінг або електронний булінг) - форма насильства, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації. «Зброєю» кібербулера стають соціальні мережі, форуми, чати, мобільні додатки тощо. Будь-які її форми мають наметі дошкулити, нашкодити чи принизити людину віртуально, дистанційно, без фізичного насильства. Метою кібербулінгу є навмисна провокація чи залякування за для одержання влади над людиною та психологічної насолоди від її страждань.

2.9.Запобігання насильству - система заходів, що здійснюються керівництвом Коледжу, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, викорінення дискримінаційних уявлень про

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються.

2.10.Протидія насильству - система заходів, що здійснюються керівництвом Коледжу, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту Постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

2.11.Дискримінація - ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ

3.1. Керівник (начальник) Коледжу у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

3.1.1. невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган(підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу(цькування);

3.1.2. розглядає заяви про випадки булінгу(цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу(цькування) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;

3.1.3. за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

3.1.4. повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу(цькування), з'ясування причин,які призвели до випадку булінгу(цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

3.1.5. повідомляє центр соціальних служб з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг нарівні громади;

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

- 3.1.6. забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).
- 3.1.7. здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;
- 3.1.8. розробляє, затверджує, здійснює контроль за виконанням плану заходів, оприлюднює їх спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг; сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу.
- 3.1.9. забезпечує створення у Коледжі безпечного освітнього середовища, вільного віднасилства та булінгу (цькування) як для здобувачів освіти так і працівників коледжу у тому числі: з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в навчальному закладі;
- 3.1.10. сприяє здоровому способу життя здобувачів освіти та працівників закладу освіти;
- 3.1.11 повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

3.2. Здобувачі освіти мають право на

- 3.2.1 повагу людської гідності;
- 3.2.2 захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насилства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- 3.2.3 отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

3.3. Здобувачі освіти зобов'язані:

3.3.1 поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

3.3.2 відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

3.3.3 дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку Коледжу, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);

3.3.4 повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

3.4. Педагогічні працівники, інші особи, які залучаються до освітнього процесу мають право на:

3.4.1 захист професійної честі та гідності;

3.4.2 захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу, дискримінації за будь-якою ознакою, що завдають шкоди здоров'ю.

3.5. Педагогічні працівники зобов'язані:

3.5.1 дотримуватися педагогічної етики;

3.5.2 поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

3.5.3 особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, гуманізму, толерантності;

3.5.4 захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території Коледжу алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

3.5.5 дотримуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку Коледжу, виконувати свої посадові обов'язки;

3.5.6 повідомляти начальника Коледжу про факти булінгу стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

3.5.7. вживати невідкладні заходи для припинення небезпечного впливу;

3.5.8. за потреби надавати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

3.5.9. звертатися (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України.

3.6. Практичний психолог закладу освіти:

3.6.1. діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;

3.6.2. розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;

3.6.3. розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;

3.6.4. консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу здійснює реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм;

3.6.5. сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідальної та безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя;

3.6.6. сприяє попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів освіти.

3.7. Батьки здобувачів освіти мають право:

3.7.1 отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування), про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;

3.7.2 подавати керівництву закладу освіти заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно

дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

3.7.3 вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

3.8. Батьки неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:

3.8.1 сприяти керівництву Коледжу у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

3.8.2 виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

4. ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.

Запобігання насильству в Коледжі здійснюється шляхом реалізації наступних стратегій:

4.1. Інформування. Коледж надає на своєму веб-сайті відкритий доступ до такої інформації та документів:

4.1.1 правила поведінки здобувачів освіти в Коледжі;

4.1.2 план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Коледжі;

4.1.2 порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в Коледжі;

4.1.3 порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в Коледжі та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

4.2. Діагностика. Діагностика проводиться періодично в процесі моніторингу, зміст і засоби якого кожне відділення та АГЧ Коледжу визначає самостійно відповідно до ситуації. Опитування учасників освітнього процесу проводяться анонімно.

4.3. Виховання. Важливим завданням профілактики насильства є просвітницька робота, яку на відділеннях та АГЧ здійснюють заступники начальника, завідувачі відділень та куратори навчальних груп у процесі проведення виховних заходів. Куратор постійно впливає на соціально-психологічний клімат групи, планує та проводить заняття і вправи серед здобувачів освіти.

4.4. Серйозне сприйняття повідомлень про насильство та швидка реакція. Формування готовності усіх учасників освітнього процесу негайно повідомляти та реагувати на випадки насильства в Коледжі.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА В КОЛЕДЖІ.

5.1. Подання заяви про випадки булінгу:

5.1.1 учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти начальника Коледжу.

5.1.2. розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв (далі - Заява).

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

5.1.3 заяви, що надійшли на електронну пошту або через скриньку Коледжу отримує начальник Коледжу та дає письмове доручення секретарю для їх реєстрації. Форма заяви є довільною.

5.1.4 датою подання заяв є дата їх прийняття.

5.1.5 розгляд Заяв здійснює начальник Коледжу з дотриманням конфіденційності.

5.2. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

5.2. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

5.2.1 за результатами розгляду Заяви керівник закладу видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

5.2.2 з метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

5.2.3 для прийняття рішення за результатами розслідування начальник Коледжу створює комісію з розгляду випадків булінгу (далі - Комісія) та скликає засідання.

5.2.4 склад Комісії затверджується наказом начальника Коледжу. До складу комісії можуть входити працівники, керівник закладу та інші особи.

5.2.5 Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

5.2.6 якщо Комісія визначила що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то керівник закладу освіти зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції.

5.2.7 у разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що керівник закладу освіти має повідомити постраждалого.

5.2.8 рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

5.3. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

5.4. Терміни подання та розгляду Заяв:

5.4.1 заявники зобов'язані терміново повідомляти начальника Коледжу про випадки булінгу(цькування), а також подати Заяву.

5.4.2 рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом одного робочого дня з дати подання Заяви.

5.4.3 розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3-х робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

Положення про запобігання та протидії булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки у ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска НУОМА»

5.4.3 розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3-х робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

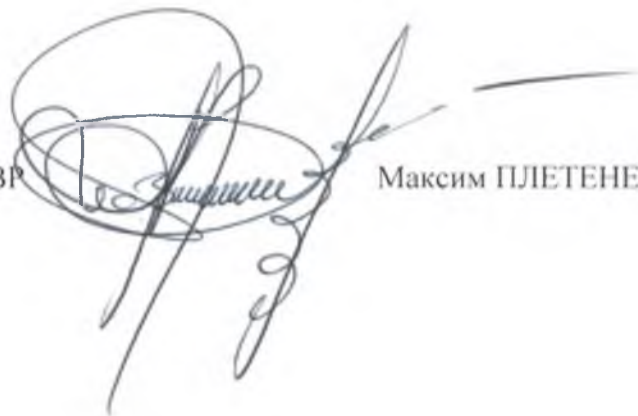
5.4.4 за результатами розслідування протягом одного робочого дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення Комісії.

5.4.5. Начальник Коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬСТВО В КОЛЕДЖІ.

6.1. Особи, винні у здійсненні насильства в Коледжії, несуть дисциплінарну, цивільну, адміністративну, кримінальну відповідальність, передбачену чинним законодавством України.

Заступник Начальника Коледжу з НВР

Максим ПЛЕТЕНЕЦЬ